

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

«Ρινόκερος» του Ιονέσκο

(τελευταίος μονόλογος του πρωταγωνιστή του έργου)

Διαβάστε προσεκτικά από τον «Ρινόκερο» του Ιονέσκο (Γαλλορουμάνου θεατρικού συγγραφέα από τους επιφανέστερους εκπροσώπους του θεάτρου του παραλόγου) τον τελευταίο μονόλογο του πρωταγωνιστή του έργου, Μπερανζέ, και σχολιάστε πώς αισθάνεται ο ήρωας και τι τελικά τον έκανε να μην υπακούσει στη «ρινοκερίτιδα» και να παραμείνει άνθρωπος.

(Στην τελευταία αυτή σκηνή του έργου, η αγαπημένη του Μπερανζέ, Νταίζη, έφυγε κι αυτή για να συναντήσει τους ρινόκερους. Ο Μπερανζέ μόλις τώρα συνειδητοποιεί την απουσία της).

Μπερανζέ (πάντα στον καθρέπτη):

«Ωστόσο δεν είναι και τόσο άσχημο πράγμα ο άνθρωπος. Και δεν είμαι και από τους πιο ωραίους. Πίστεψε με, Νταίζη (γυρίζει). Νταίζη! Νταίζη! Πού είσαι; Νταίζη! Δεν θα το κάνεις αυτό! (τρέχει στην πόρτα). Νταίζη! (φτάνει στο κεφαλόσκαλο και σκύβει πάνω από τα κάγκελα). Νταίζη! Γύρισε πίσω μικρή μου Νταίζη! Δεν έβαλες ούτε μπουκιά στο στόμα σου! Νταίζη μη με αφήνεις μόνο! Τι μου είχες υποσχεθεί, Νταίζη! Νταίζη! (Σταματάει να φωνάζει, κάνει μια χειρονομία απόγνωσης και ξαναμπαίνει στο δωμάτιο). Βέβαια... δεν μπορούσαμε να συνεννοηθούμε πια. Ένα αταίριαστο ζευγάρι... δεν άντεχε άλλο. Δεν έπρεπε όμως να με αφήσει έτσι και να φύγει, χωρίς να μου δώσει μια εξήγηση! (κοιτάζει ολόγυρα του). Ούτε ένα σημείωμα δεν άφησε! Και είναι σωστά πράγματα αυτά! Τώρα έμεινα ολομόναχος! (πηγαίνει, κλειδώνει την πόρτα προσεκτικά αλλά πολύ θυμωμένος). Εμένα δε θα με παρασύρετε. Όχι! Ποτέ! (κλείνει προσεκτικά τα παράθυρα). Τα ακούσατε; Ποτέ! (απευθύνεται προς όλα τα κεφάλια των ρινόκερων). Δεν θα σας ακολουθήσω... Όχι, δεν θα σας ακολουθήσω, δεν σας καταλαβαίνω! Εγώ θα μείνω αυτό που είμαι! Εγώ είμαι άνθρωπος! Άνθρωπος! (πάει και κάθεται στην πολυθρόνα). Αφόρητη... η κατάσταση είναι αφόρητη! Εγώ φταίω που έφυγε. Ήμουν για αυτήν ολόκληρος ο κόσμος. Τι θα απογίνει τώρα; Μια ψυχή παραπάνω στη συνείδηση μου! Τώρα όλα είναι δυνατά. Φτωχό μου παιδί, εγκαταλελειμμένο μέσα σε αυτόν τον κόσμο των τεράτων! Κανένας δεν μπορεί να με βοηθήσει να την ξαναβρώ, γιατί δεν απομένει κανένας. (Νέα μουγκανητά, επίμονα τρεχαλητά, σύννεφα σκόνης). Δεν θέλω να τα ακούω. Θα βάλω μπαμπάκι στα αυτιά μου! (βάζει μπαμπάκι στα αυτιά του – μιλάει με τον εαυτό του στον καθρέπτη). Δεν υπάρχει άλλη λύση! Πρέπει να τους πείσω. Να τους πείσω όμως για τι πράγμα; Και η μεταμόρφωσή τους; Μπορούν να ξαναγίνουν άνθρωποι; Ε, μπορούν; Θα χρειαστεί ένας ηράκλειος άθλος, που ξεπερνάει τις δυνάμεις μου! Κα πρώτα –πρώτα για να τους πείσω, πρέπει να τους μιλήσω. Για να τους μιλήσω πρέπει να μάθω τη γλώσσα τους. Ή μήπως αυτοί θα έπρεπε να μάθουν τη δική μου; Αλλά εγώ ποια γλώσσα μιλάω; Ποια είναι η γλώσσα μου; Είναι ελληνικά αυτά που μιλάω; Θα πρέπει να είναι ελληνικά, είναι όμως; Αλλά τι είναι τα ελληνικά; Μπορώ να πω πως αυτά είναι ελληνικά, αν θέλω, κανένας δεν πρόκειται να μου τα αμφισβητήσει αφού είμαι ο μόνος που τα μιλάω. Αλλά τι λέω; Καταλαβαίνω τι λέω; Καταλαβαίνω τον εαυτό μου; (προχωρεί προς τη μέση της σκηνής). Κι αν όπως μου έλεγε η Νταίζη αυτοί έχουν δίκιο... (γυρνά προς τον καθρέπτη). Κι όμως δεν είναι άσχημο πράγμα ο άνθρωπος – δεν είναι καθόλου άσχημο πράγμα... (κοιτάζεται προσεκτικά στον καθρέπτη και περνά το χέρι πάνω από το πρόσωπό του). Πολύ αστεία υπόθεση! Με τι μοιάζω λοιπόν; Με τι; (τρέχει στο ντουλάπι, βγάζει φωτογραφίες και τις κοιτάζει). Φωτογραφίες! Ποιοι είναι όλοι αυτοί; Ο κύριος Παπιγιόν ή μπορεί και η Νταίζη; Κι αυτός εδώ, είναι ο Μποτάρ, ή ο Ντυντάρ ή ο Ζαν; Ή μήπως είμαι εγώ! (τρέχει πάλι στο ντουλάπι και βγάζει 2-3 πίνακες). Ναι, ναι, αναγνωρίζω τον εαυτό μου, εγώ είμαι αυτός, εγώ! (πηγαίνει και κρεμάει τους πίνακες στον τοίχο του βάρους δίπλα στα κεφάλια των ρινόκερων). Εγώ είμαι αυτός, εγώ... (άμα κρεμάσει τους πίνακες διακρίνουμε πως παριστάνουν ένα γέρο, μια χοντρή γυναίκα

και κάποιον άλλο. Η ασχήμια των προσωπογραφιών προβάλλεται ακόμα πιο πολύ σε αντίθεση με τα κεφάλια των ρινόκερων που γίνονται ολοένα και ωραιότερα. Ο Μπερναζέ οπισθοχωρεί λίγο για να δει τους πίνακες). **Δεν είμαι ωραίος, δεν είμαι ωραίος!** (Ξεκρεμάει τους πίνακες και τους πετάει κατά γης με θυμό και πηγαίνει στον καθρέπτη). **Αυτοί είναι ωραίοι! Αυτοί ! Είχα άδικο. Ω, πόσο θα ήθελα να ήμουν σαν κι αυτούς... Μου λείπουν και τα κέρατα! Άσχημο που είναι ένα μέτωπο χωρίς κέρατα!... Θα μου χρειαζόντουσαν ένα δύο για να τονιστούν τα χαρακτηριστικά μου... Ίσως γίνει κι αυτό μια μέρα, κι έτσι δεν θα ντρέπομαι πια, θα μπορώ να πάω να τους βρω! Έλα όμως που δεν φυτρώνουν!... (κοιτάζει τις παλάμες του). Τα χέρια μου είναι μαλακά. Θα ροζιάσουν άραγε, θα βγάλουν λέπια; (βγάζει το σακάκι του, ξεκουμπώνει το πουκάμισο του, εξετάζει το στήθος του στον καθρέπτη). **Πλαδαρό που είναι το δέρμα μου! Το κορμί μου! Κάτασπρο, τριχωτό! Πόσο θα ήθελα να είχα σκληρό πετσι, και αυτό το θαυμάσιο βαθυπράσινο χρώμα, τη σεμνή γύμνια τους, χωρίς τρίχες!** (ακούει μουγκαντνά). Τα τραγούδια τους έχουν μια γοητεία... Είναι λίγο άγρια, βέβαια, μα, πάντως έχουν γοητεία! Αν μπορούσα να τραγουδάω σαν κι αυτούς!... (Προσπαθεί να τους μιμηθεί). **A... A... A... Mrrr! Όχι... όχι... δεν τα καταφέρνω, το δικό μου τραγούδι είναι αδύνατο, υποτονικό, του λείπει η ζωντάνια. Δεν καταφέρνω να μουγκανίσω! Ουρλιάζω μόνο... A... A... A... Mrrr! Ουρλιάζω μονάχα! Αχ... Αχ... Μπρ... Άλλο ουρλιαχτό κι άλλο μουγκαντνό!... Ω!... Το έχω βάρος στη συνείδηση μου, έπρεπε να τους είχα ακολουθήσει όσο ήταν καιρός... τώρα είναι πια πολύ αργά. Αλλοίμονο! Είμαι ένα τέρας, είμαι ένα τέρας! Αλλοίμονο μου, δεν θα ξαναγίνω ποτέ ρινόκερος! Ποτέ, ποτέ! Δεν μπορώ πια να αλλάξω. Θα το ήθελα πολύ. Θα το ήθελα τόσο πολύ αλλά δεν μπορώ... Δεν μπορώ πια ούτε τον εαυτό μου να κοιτάξω! Πόσο ντρέπομαι!** (γυρίζει τις πλάτες του στον καθρέπτη). **Άσχημος που είμαι!... Αλλοίμονο σε αυτόν που θέλει να διατηρήσει την ιδιομορφία του!** (αναπνδά απότομα). **Ε, λοιπόν! Τόσο το χειρότερο! Θα αμυνθώ κόντρα σε όλον τον κόσμο. Το τουφέκι μου! Πού είναι το τουφέκι μου;... (γυρίζει προς το μέρος του τοίχου, όπου φαίνονται τα κεφάλια των ρινόκερων και σκούζει με όλη του τη δύναμη). **Κόντρα σε όλον τον κόσμο, θα υπερασπίσω τον εαυτό μου, κόντρα σε όλον τον κόσμο θα αμυνθώ!... Είμαι ο τελευταίος άνθρωπος και θα μείνω άνθρωπος ως το τέλος! Δεν συνθηκολογώ!...******